

OTANMÄEN PÄIVÄKOTI

VUOSISUUNNITELMA

toimikausi 2022-2023

Lapsuuden itseisarvo

Ihmisenä kasvaminen

Lapsen oikeudet

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Perheiden monimuotoisuus

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Varhaiskasvatuksen tehtävä

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Sisälllys

KAJAANI SUUNTAAN TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA.....	4
Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki	4
Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki.....	4
Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki.....	6
LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET.....	7
Suunnitelma huoltajien osallisuuden lisäämiseksi	9
Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta	10
Leikki.....	11
PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS	12
Varhaiskasvatuksen arvoperusta.....	13
TIIMISOPIMUS	17
Yhteistyösuunnitelma veon kanssa	21
Leikki.....	23
Pedagoginen dokumentointi	25
Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys	27
Arviointi	29
Monilukutaito ja tieto- ja viestintätekninen osaaminen	31
LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN	37
AJATTELU JA OPPIMINEN	37
KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU	38
ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT	38
OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN.....	38
MONILUKUTAIDON JA TIETO- JA VIESTINTÄTEKNINEN OSAAMINEN	39
(kirjataan erilliselle sivulle)	39
KIUSAAMISEN ENNALTAEHKÄISY	29

KAJAANI SUUNTA TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA

Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki

”Olemme kiinnostava kaupunki kotimaisille ja ulkomaisille osaajille. Opiskelijat hakeutuvat Kajaaniin.”

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa:

- Tarjoamme työ- ja harjoittelupaikkoja varhaiskasvatuksessa
- Varhaiskasvatuspalvelumme ovat joustavia ja vastaavat kysyntään
- Varhaiskasvatus on laadukasta – varhaiskasvatuskunta 2021
- Teemme yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa
- Kehitämme ohjausosaamistamme opiskelijoiden suhteen
- Olemme näkyvästi esillä sosiaalisessa mediassa – näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen

Näin toimimme:

- Teemme yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa, tarjoamme työ- ja harjoittelupaikkoja.
- Kehitämme ohjausosaamistamme kouluttautumalla
- Olemme mukana sosiaalisessa mediassa, Facebook: Otanmäen päiväkoti, Instagram: Otanmaen-päiväkoti, WhatsApp
- Arviointi: Syyskaudella lähihoitajaopiskelija, yksi tet-harjoittelussa, ranskalainen opiskelija kao

Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki

”Edistämme lasten ja nuorten turvallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. Nuorilla on mielekästä tekemistä. Lasten ja nuorten on hyvä kasvaa Kajaanissa.”

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa?:

- Lasten osallisuus ja sen kehittäminen pitkäaikainen painopistealue
- Positiivinen pedagogiikka ja hyvän huomaaminen
- Lapsella oikeus tarvitsemaansa tukeen
- Henkilökunnalla sensitiivinen työote
- Varhaiskasvatuksessa lapsella turvallinen kasvuympäristö, jossa nollatoleranssi kiusaamiselle

Näin toimimme:

- Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta
- Lapsella oikeus tarvitsemaansa tukeen, hallinnolliset päätökset tehostetusta- sekä erityisestä tuesta
- Henkilökunta kohtaa lapsen sensitiivisesti ja kiinnittää huomiota positiivisen pedagogiikan toteutumiseen.
- Harrastustoiminnan järjestäjiä kutsutaan esittelemään omaa lajiaan
- Lapsilla mahdollisuus kertoa omia kiinnostuksen kohteita ja vaikuttaa näin toimintaan
- Arviointi: Kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma valmistui

- Hakan jalkapallokoulu toukokuussa

Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki

”Käytämme resurssijamme harkitusti, hyvinvointia ja kestävää kehitystä edistävästi.”

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa?:

- Kierrätämme tavaroita ja huonekaluja eri yksiköiden/ryhmien välillä
- Pyrimme hankkimaan kestäviä ja korjattavia tavaroita
- Hyödynnämme kierrätys- ja luonnonmateriaalia
- Minimoimme ruokahävikkiä – harjoittelu lasten kanssa
- Kierrätämme yhdessä lasten kanssa
- Käytämme kirjastoa monipuolisesti
- Luonto on yksi oppimisympäristömme
- Hyödynnämme kaupungin eri tiloja toiminnassamme

Näin toimimme:

- Kutsutaan Kurre Kainuulainen päiväkodille
- Opetellaan ottamaan ruokaa vain sen verran kuin jaksaa syödä, minimoidaan ruokahävikkiä.
- Hyödynnetään luonnon- ja kierrätysmateriaaleja
- Kiinnitetään huomiota tulosteisiin ja hankintoihin, vain välttämättömät
- Tulkkaukset ja käännökset vain välttämättömissä asioissa
- Ohjataan ja neuvotaan lapsia tavaroiden huolehtimisessa
- Hyödynnetään kirjastoa, koulun tiloja, urheilutaloa ja lähiluontoa oppimisympäristöinä

- Arviointi:Kurre Kainuulainen vieraili syyskuussa
- Opeteltu arvioimaan ruoan määrää, onnistunut jo hyvin: ruokajättemäärä on vähentynyt
- Teamsiin kirjoitetaan palaverimuistiot, kopiopaperin käyttöä vain tarpeelliset
- Luonnonmateriaalien /kierrätysmateriaalien käyttö askartelut ja niiden hyödyntäminen rekvisiitana, luonnossa oppiminen/elämyksien hankkiminen
- Lähialueen käyttö monipuolista ja aktiivista, helppoa ja päivittäistä, kaikki lähellä
- Vaatteet ja lelut :arvostetaan ja huolehditaan niistä , kierrätetään niitä. Käsien pesua säästeliäästä.
- Juhliin ei tarvitse hankkia aina uusia juttuja, voimme askarrella itse rekvisiittaa
- Kysymme muista päiväkodeista puuttuvia huonekaluja, sänkyjä tms.
- Lapsilla omat siivousluutut joilla he puhdistavat Sinikellojen leluja ja pintoja.

LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET

<p>Yksikkömme vahvuudet</p>
<p>Tiedottaminen toimii, whatsapp, suullinen tiedottaminen, viestit ja keskustelut puhelimitse ja kuulumisten vaihto tulo- ja lähtötilanteessa, vasupalaverit pidetty teamsissä tai kasvokkain.</p> <p>Henkilökunta on empaattista ja positiivisesti vuorovaikutteista.</p> <p>Henkilökunta on ammattitaitoista ja yhteistyö huoltajien kanssa on sujuvaa ja asiallista.</p> <p>Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta on suunniteltua ja monipuolista.</p>
<p>Näin toimimme + tarkennus tiimiin:</p> <p>Edelleen tiedotamme monikanavaisesti toiminnastamme</p>
<p>Arviointi</p> <p>Tiedottaminen ja yhteistyö huoltajien kanssa ollut sujuvaa.</p> <p>Sinikelloilla on ollut ensin reissuvihko ja nyt on yksilöllinen viikkotiedote.</p> <p>Whatsapin kautta päivän tapahtumista kuvia ja tiedotteita.</p> <p>Kukin ryhmä on dokumentoinut toimintaansa elävä seinä menetelmällä: kuvia ja kertomusta toiminnasta. Vielä ensikaudella keskitytään lapsien kommentteihin ja arvioihin toiminnasta. Suunnitelmat toiminnasta lähteneet lasten ideoista ja kiinnostuksen aiheista. Lasten arvioinnit toiminnan jälkeen toiminnasta: peukutusta, hymyilyä, kun jutellaan retkistä lapset iloitsevat niistä, kuvista keskustelua.</p>

Yksikkömme kehittämiskohteet

Päiväkotimme pedagogiikan sisällön aukaiseminen huoltajille, miten toteutamme kasvatusta, hoitoa ja opetusta.

Näin toimimme + tarkennus tiimiin:

Varhaiskasvatuksen ja päiväkotimme pedagogiikan aukaisemiseen huoltajille kiinnitetään huomiota. Vanhempainilta järjestettiin siten että jokainen ryhmä kertoi vanhemmille, millaista toimintaa kukin ryhmä ja päiväkotimme lapsille tarjoaa, millaisissa toimintaympäristöissä toimimme ja miten kasvatusta, opetus ja hoito järjestetään yksikössämme. Vanamot tekevät elävää seinää toiminnastaan ja myös Sinikellot ottavat kuvia ja kertovat toiminnastaan seinätauluilla. Projektien sisältöä käytetty edelleen toimintahetkillä: esim. Kun lapset ovat tehneet siilille pesän, he leikkivät sillä. Moi -ohjelma käytössä s-2 lasten perheiden kanssa, päivittäin voimme tabletilla kuvien esittää mitä lapsi on tehnyt päiväkodissamme. Sinikelloilla reissuvihko, johon kerrotaan päivän toiminnasta ja huomioita lapsesta.

Arviointi

Vanamot tehneet elävää seinää toiminnasta.

Moi -ohjelma ollut käytössä s2 -lapsilla.

Vanamoilla viikoittainen tiedottaminen whatsapp -ryhmään omasta toiminnasta. Pikatulkausta S2- lapsille tarpeen mukaan . Palaverit tarvittaessa huoltajien ja yhteistyökumppanien kanssa puhelimitse ja teamsillä. Olemme hankkineet yhden läppärin lisää jotta työntekijät voivat kouluttautua ja olla mukana palavereissa. Tabletteja tarvitaan myös yhteistyön kehittämiseen vanhempien kanssa(moi-ohjelma)

Yksilöllinen viikkotiedote Sinikelloissa, kerrotaan lähtötilanteissa, tarvittaessa pro-consonaan viesti, puhelinoimit. Huoltajille lähetetään kuvia ja videoita lapsesta jotta he tietävät mitä lapselle kuuluu ja mitä toimintaa me järjestämme.Moi-ohjelma S2 lasten kanssa käytössä ja henkilökohtaiset kuvat päivästä lapselle. Elävä seinä, kuvat , selostus toiminnan sisällöstä. Whatsappiin kuvia ja tiedotteita.

LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Suunnitelma huoltajien osallisuuden lisäämiseksi

- Miten kerätään mielipiteitä/ajatuksia/toiveita, kyselyt, vanhempainillat, ja niin edelleen?
- Onko huoltajilla taitoja/osaamista, joita voidaan vakassa hyödyntää?

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Vanhemmille kyselyjä Google formin kautta erilaisista aiheista: syntymäpäivänvietto, joulujuhlat vai toiminnallinen tapahtuma.

Vanhempainilta: jokainen ryhmä esittelee toimintaansa ja pedagogista sisältöä, vanhempien kanssa keskustella ja vanhempien osallistamista, nettiin tehty kysely, kyselyyn vastaamista.

Arviointi

Vanamot: Tehty kyselyt juhlien viettämisestä vanhempainillassa.

Järjestetty vanhempainilta syksyllä, jossa esitelty ryhmien toimintaa.

Toiminnalliset tapahtumat jouluna ja keväällä perheille, joihin perheet päässeet osallistumaan.

Tehty yhteistyötä vanhempien/paikallisten toimijoiden kanssa, päiväkodille.

Sinikellot: Tulo -ja lähtötilanteissa vastavuoroista keskustelua huoltajien kanssa korostuu (miten vanhemmat toivovat meidän toimivan lapsensa suhteen)

Sinikellojen huoltajat osallistuneet huoltajille ja lapsille tarkoitettuihin toiminnallisiin tapahtumiin. Huoltajien kanssa keskusteltu ja esitelty elävän seinän kautta toimintaamme.

Huoltajat ovat olleet tyytyväisiä päivittäisiin yksilöllisiin viikkotiedotteisiin. Jos Sinikelloista ei ole ollut työntekijää saattamassa lasta huoltajalle, on vanhempi katsonut viikkotiedotteesta kuulumiset.

LAADUN ARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta:

- **Miten kiusaamista ehkäistään?**
- **Miten toimintatavoista tiedotetaan huoltajia?**
- **Miten ryhmässä esiintyvistä kiusaamistilanteista informoidaan huoltajia?**

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Teemme kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelman , vielä emme ole sitä valmiiksi saaneet. Suunnittelulauan-
taissa syyskuussa olemme keskustelleet työntekijöiden kanssa kiusaamisesta ja kerätty mielipiteitä siitä mitä
mieltä he ovat mitä on kiusaaminen, miten siihen puututaan ja kuinka ehkäistään.

Arviointi

Valmisteltu kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma.

Huoltajien tiedottaminen kiusaamistilanteista.

LAADUN ARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

<p>Leikki</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miten huomioimme leikin mahdollisuudet, osallisuuden ja inklusion huomioiminen leikissä, aikuisten rooli
<p>Näin toimimme + tarkennus tiimiin</p> <p>Tuemme lapsia vapaan leikin kehittämisessä, materiaalit, tilat, annetaan aikaa leikille. Ohjaamme lapsia leikkitaidoissa, jotta hän pääsee osalliseksi leikkiin. Eli aikuinen on mukana leikeissä seuraamassa leikin edistymistä ja tarvittaessa tuo leikkiin uusia vihjeitä. Aikuinen on mukana sadussa ja eläytyy mukaan sadun maailmaan.</p> <p>Satu mukaan toimintaan. Vanamoilla Muumimaailman Hemuli lähettää kirjeitä lapsiryhmälle, joissa uuteen asiaan johdattelua. Kirje kertoo päivän toiminnan jonka mukaan toimitaan lasten kanssa eri ympäristöissä.</p>
<p>Arviointi</p> <p>Leikin ohjaamiseen panostettu. Suunnittelulauantaissa ja vuorohoitoseminaarissa kouluttauduttu teeman tiimoilta.</p> <p>Lisätty osallisuutta ottamalla valokuvat leluista, joista tehty leikinvalintataulu.</p> <p>Sinikelloissa on työntekijä ohjannut leikkiä pienryhmissä. Leikin ideat lähtöisin osittain lapsilta ja aikuisen suunnitelman mukaan (tunne, sosiaaliset ja leikkitaitojen kehittäminen) Päivittäin tuetaan lasten leikkiä, jolloin työntekijä kannattelee sitä ja hän rakentaa lapsen kanssa leikkiympäristöä. Leikkiympäristön välineistöä vaihdellaan ja tuodaan uusia leikkivälineitä tarpeen mukaan. Leikkiympäristönä toimii myös lähiympäristö. Päiväkodin tilojen käyttöä on suunniteltu ryhmissä: tehty vuorot tilojen käytöstä.</p> <p>Pitkäkestoisten leikkien mahdollistamiseen tulee vielä panostaa. Mietimme ensi syksynä tilojen käyttöä.</p>

PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS

Kuva: Opetushallitus

Varhaiskasvatuksen arvoperusta

Lapsuuden itseisarvo

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Osallisuus huomioidaan jokaisen kohdalla kaikessa
- Kohtaamme jokaisen lapsen yksilöllisesti
- Henkilökunta kiinnittää huomiota siihen, että puhuu lapsista tasa-arvoisesti
- Lasten oman kulttuurin arvostaminen ja kannustamme lapsia luomaan itse omaa kulttuuriaan

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- Nähdään lapsi aktiivisena toimijana taitojensa mukaan ja annetaan mahdollisuus toimia omatoimisesti.
- Vastataan lapsen yksilöllisiin tarpeisiin
- Toiveiden, ajatusten ja lasten kokousten avulla saadaan tietoa lasten kiinnostusten kohteista
- Henkilökunta arvostaa kaikkia lapsia omana itsenään.
- Mahdollistetaan lapsen tasa-arvoinen osallisuus
- Lapsi nähdään vahvuuksien kautta

Ihmisenä kasvaminen

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Ryhmän säännöt tehdään yhdessä lasten kanssa ja kuvitetaan
- Kaikkiin kiusaamistilanteisiin puututaan, tilanne käydään läpi ja huoltajia tiedotetaan
- Hyvät käytöstavat – aikuisen esimerkki
- Positiivinen pedagogiikka
- Kaveritaitojen kehittäminen
- Tunnetaitojen vahvistaminen – vuorovaikutusleikkejä
- Auta minua tekemään itse ja tue minua löytämään erilaisia ratkaisuja
- Huomaa hyvä!

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- Kaikilla lapsilla on mahdollista toimia, osallistua ja ilmaista mielipiteensä eri keinoin, jokaisen lapsen omista lähtökohdista
- Turvataan lapselle lapsuus
- Huomataan hyvä
- Toimitaan positiivisen pedagogiikan mukaan
- Huomioidaan lasten mielenkiinnonkohteet ja toiminta suunnitellaan niiden pohjalta

Lapsen oikeudet

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Lapsen oikeus tulla hyväksytyksi ryhmässä juuri sellaisena kuin on
- Elämme tässä hetkessä
- Osallisuus
- Turvallisuus: fyysinen, psyykinen, sosiaalinen
- Leikki on lapsen oikeus – leikin havainnointi
- Aikuinen edistää leikkiä muokkaamalla oppimisympäristöä yhdessä lasten kanssa
- Aikuinen läsnä vastaamassa lasten tarpeisiin
- Kaveritaidot ja ryhmäytyminen

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- Turvallinen ja sensitiivinen aikuinen lapsen vierellä, työhyvinvointi tärkeää
- Turvallinen päivähoitoympäristö
- Lapsella oikeus päättää omista asioistaan, tulla kuulluksi ja ilmaista mielipiteensä
- Työntekijällä ilmoitusvelvollisuus, mikäli toiminta ei ole vasun mukaista
- Tuetaan jokaisen lapsen kasvua ja kehitystä heidän tarpeittensa mukaan
- Lapsella oikeus leikkiin, havainnoidaan leikkiä

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Henkilökunta toimii sukupuolisensitiivisesti ja hyväksyy kaikki lapset taustasta riippumatta
- Kaikki lapset saavat osallistua kaikkeen toimintaan
- Toiminnassa hyväksytään erilaiset tavat tehdä
- Jos lapsi ei saa osallistua uskonnolliseen toimintaan, järjestetään vastaavaa toimintaa
- Huomioidaan ruokarajoitteet
- Oikeus saada tietoa omalla kielellä
- Käytämme laajasti eri kommunikaatiokeinoja
- Pedagoginen dokumentointi yksilö- ja ryhmätasolla
- Autamme lasta tulemaan kuulluksi (piirtäminen, sadutus, kuvaaminen, videointi jne.)

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- Pidetään aktiivisesti yhteyttä vanhempien kanssa esim. MOI-ohjelma, kuvat, piirtäminen, Word-kääntäjä, SymWriter
- Kaupungin yleiset tiedotteet jokaiselle perheelle omalla kielellään
- Kiusaamiseen puututaan heti ja siitä tiedotetaan vanhemmille
- Tehdään kiusaamisen ehkäisyn- ja puuttumisuunnitelma
- Tuentarpeisille, - ja S2- lapsille mahdollistetaan osallisuus ja kertoa oman mielipiteensä toiminnasta ja sen onnistumisesta (kuvat, peukutukset, tukiviittomat, ilmeet, eleet)

- Toimitaan sukupuolisensitiivisesti ja hyväksytään kaikki heidän taustoistaan riippumatta. Otetaan selvää moninaisuudesta.

Perheiden monimuotoisuus

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Otamme selvää kulttuurista, tavoista arvoista jne. perheeltä itseltään
- Tehdään näkyväksi erikieliset lapset esimerkiksi ryhmän seinälle toivotuksia eri kielillä
- Kunnioitetaan ja hyväksytään kaikenlaiset perheet
- Huomioidaan perheiden tarpeet ja toiveet esimerkiksi katsomuksellisista asioista
- Perheiden asioinnissa käytetään tarvittaessa tulkkia
- Huomioidaan erilaiset teemapäivät, esimerkiksi läheisen päivä

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- Jokaista perhettä kohtaan kunnioittava, ymmärtäväinen, asiallinen ja yhteistyötä korostava toiminta
- Salassapitovelvollisuus
- Otamme selvää kulttuurista, tavoista arvoista jne. perheeltä itseltään

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Lapsia ohjataan terveyttä ja hyvinvointia edistävään elämäntapoihin keskustelemalla, lukemalla kirjallisuutta, draaman avulla, vastaamalla kysymyksiin ikätasoisesti jne.
- Kierrättäminen – lapset + henkilökunta
- Hävikin seuraaminen
- Suositetaan aineettomia lasten lahjoja
- Terveellinen ruoka, liikunta ja lepo
- Säännöllinen päivärytmi
- Opetellaan sosiaalisia taitoja: pyritään ehkäisemään syrjäytymistä
- Siisteyskasvatus
- Lähiympäristöön tutustuminen, retkeily, ympäristön suojeleminen
- Esteettisyys oppimisympäristöissä

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- Ohjataan lapsia terveyttä ja hyvinvointia edistäviin elämäntapoihin keskustelemalla, lukemalla kirjoja, draaman avulla, vastaamalla kysymyksiin ikätason mukaan, liikunnan edistäminen
- Tuodaan kestävä kehityksen periaatteita esille toiminnassa
- Hyödynnetään lähiympäristöä ja luontoa oppimisympäristönä

TIIMISOPIMUS

TIIMIN NIMI:

Vanamot
Metsätähdet
Sinikellot

TIIMIN JÄSENET:

Vanamot: Viivi Lääti, Tiina Kilpiä, Tiina Kaikkonen
Metsätähdet: Outi Väyrynen
Sinikellot: Marja-Leena Hakola, Tuija Savilampi, Kati Pussinen

TIIMIN VETÄJÄ:

Vanamot: Viivi Lääti
Metsätähdet: Outi Väyrynen
Sinikellot: Outi Väyrynen

TIIMIN JÄSENTEN VASTUUALUEET:

Vastuualueet:

- Titania: Outi Väyrynen, Viivi Lääti
- Pro Consona: Tiina Kilpiä
- Kieli- ja Kulttuuri: Marja-Leena Hakola
- Kulttuurivastaava: Marja-Leena Hakola
- Työsuojeluasiamies: Marja-Leena Hakola
- Lääkehuolto: Kati Pussinen
- Kaupungin sivujen päivitys: Viivi Lääti
- Hankintavastaava: Viivi Lääti, Outi Väyrynen
- Tekstiilihuolto: Tuija Savilampi

TIIMIN KÄYTÄNTEET, SOPIMUKSET JA YHTEISET PELISÄÄNNÖT:

Vuorohoidosta vastaavat: Marja-Leena Hakola, Kati Pussinen, Tiina Kilpiä

Lapsen joka käy myös Teppanan päiväkodissa vuorohoidossa mukana kulkee reissuvihko, jotta tiedämme puolin ja toisin lapsen arjen sujumisesta. Vuoropäiväkodista vo osallistuu tämän lapsen palaveriin.

Vuorojohtajien palaverissa tehtiin uutta havainnointikaavaketta lapsesta joka tulee käyttöön vuorohoitoon. Mietimme myös, miten pedagogiikka saadaan yhteneväksi lapsen kohdalla: yhteistyön merkitys ryhmien välillä, tiedottaminen ja lapsen havainnointi, lapsen vasun tavoitteet näkyväksi myös vuorohoidossa.

Vuorohoitotiimi kokoontui syys-talvikaudella viikottain, sovittiin lapsikohtaista kirjaamista harjoitellaan.

TIIMIN KEHITTÄMISKOHTTEET

Kehittämiskohde 1 + arviointi
Kehittämiskohde 2 + arviointi
Kehittämiskohde 3 + arviointi

MITEN TIIMISSÄ HUOLEHDITTAAN JA YLLÄPIDETÄÄN TYÖHYVINVOINTIA

<p>Järjestetään työhyvinvointi iltoja 1 kerta syksy ja kevät. Teemme yksikkökohtaisen työhyvinvointisuunnitelman syyskaudella.</p> <p>Kutsuimme työterveydestä työfysioterapeutin ohjaamaan ergonomiaa. Fysioterapeutilta tuli myös kirjalliset ohjeet ryhmiin .</p> <p>Työterveyshoitaja Jaana Immosen soittaa esimiespuhelun noin puolen vuoden välein , jossa katsomme henkilökunnan poissaolot, kuntoutustarve ja mitä voimme tehdä edistääksemme yksikkömme työhyvinvointia.</p> <p>Avin tarkastus oli maaliskuussa 2022 , jossa kartoitamme työskentely-ympäristön toimivuus ja puutteet. Tekninen on tehnyt syyskuun loppuun mennessä tarvittavat remontit.</p> <p>Syyskuussa kävi työfysioterapeutti Virpi Heikkinen työterveydestä työergonomia asioiden tiimoilta. Hän kävi ryhmissä ja johtajan kanssa pohtimassa työergonomiaa ja hankintoja helpottamaan työssä jaksamista. Ohjeet tulivat ryhmiin. Baby stander- pesupaikka helpottaa ergonomiaa . Pukemispenkistä työntekijät eivät innostuneet.</p> <p>Tyhy-illat ovat toteutuneet, syyskaudella keilausta ja ruokailua, helmikuussa luistelemassa SFC-caravan alueella. Työhyvinvointi suunnitelmassa mietimme uusia ideoita: arvonta joka toinen pe, ihmisten toiveita kuunnellaan työvuorojen suhteen, lomatoiveet ja vapaapäivät huomioitu ja yleensä toteutuneet. Talon palaveri asialistaan on mahdollista nimettömänä nostaa mieltä askarruttavat käytänteet ja epäkohdat ja positiiviset asiat.</p> <p>Tiimipalaveri käytänteet selkeät, viikoittain eri ryhmien tiimit; asialistat ja työvuorot suunnitellaan niin että tiimipalaverit toimivat ja talon sisäisesti mahdollistetaan tiimipalaverit.</p>
--

Yhteistyösuunnitelma veon kanssa

Veon kanssa sovitut yhteistyökäytännöt ja toimintamallit

Veo Sanna Holappa käy päiväkodissamme kerran kuukaudessa. Hän vierailee niissä ryhmissä ja niiden lasten luona, jotka ovat tuen tarpeisia. Hän keskustelee henkilökunnan kanssa tuen tarpeiden ohjauksesta ja osallistuu heidän vasu-palavereihin. Veoa myös konsultoidaan puhelimitse ja sähköpostilla tarvittaessa

Alkusyksyllä Veot Sanna Holappa ja Veo Tuula Heikkinen kävivät keskustelemassa päiväkotimme pedagogisen tiimin kanssa mitä kolmiportainen tuki on ja miten sitä toteutetaan.

Päiväkodissamme käytämme pc-kuvia tuen tarpeisten lasten kanssa ja tärkeää on että he pääsevät tuettuna ryhmän toimintaan. Painopistealueet 2022-2023 varhaiskasvatuksessa ovat lasten inklusio, osallisuus ja arviointi. On tärkeää, että toiminnassamme ymmärrämme jokaisen lapsen tuen tarpeet ja kehitämme pedagogiikkaamme huomioiden nämä varhaiskasvatuksessa ja vuorohoidossa.

Arvio yhteistyön toteutumisesta

Sinikelloissa Veo vierailut yhden lapsen tiimoilta. Toivovat ensi kaudelle tiivimpää yhteistyötä esim.s2 lasten ja kielenkehityksen tiimoilta. Tiimissä keskusteltu työntekijöiden kesken yksittäisistä lapsista ja tuesta .

Leikki

Esim. Leikin havainnointi, aikuisen rooli leikissä (ohjaus, havainnointi, rikastaminen, leikkijä jne.), pitkäkestoisen leikin mahdollistaminen, lelujen saatavuus (yhteiskäyttö, kuvitettu mahdollisuudet), oppimisympäristöjen kehittäminen, lapset mukaan lelujen tilaamiseen, omien lelujen mahdollisuus, leikin lisääminen kaikkiin hetkiin, juonnellinen leikki, pitkäkestoisen leikin mahdollisuus, leikkimahdollisuudet ulkona, lähiympäristön hyödyntäminen.

Näin toimimme:

Hyödynnämme lähiympäristöä leikkimiseen, esimerkiksi: metsä, pururata, leikkipuisto, koulun piha, urheilukenttä, urheilutalo, kirjasto, koulun jumppasali ja musiikkiluokka.

On annettu mahdollisuus jatkaa leikkiä myös seuraavina päivinä, leluja ja majoja on saanut säästää seuraavalle päivälle (ei tarvitse siivota tai purkaa).

Oman lelun saa tuoda joka päivä varhaiskasvatukseen.

Lelut on kuvitettu sisällä ja ulkona, vaihdellaan leluja ryhmien välillä, lelut ovat helposti saatavilla. Kuvitetaan lelut ulkovaraston laatikoihin. Toinen varasto parantaisi lelujen saatavuutta.

Aikuinen menee lapsen mukaan leikkiin, ohjaa leikin kulkua ja tasapainottaa rooleja, sekä sanoittaa toimintaa. Aikuinen mahdollistaa, että kaikki saavat vaikuttaa leikkiin.

Muokataan oppimisympäristöä ryhmän tarpeisiin sopivaksi.

Ohjatut toiminnot ja siirtymätilanteet sisältävät myös leikkiä. Oppiminen toiminnallisuuden ja leikin kautta.

Käytämme leikinvalintatauluja leikin valitsemiseen.

Miten osallisuus huomioidaan?

Lapset ovat saaneet vaikuttaa, mitä leluja tilataan päiväkodille ja mitkä lelut ovat käytössä, sekä missä niitä käytetään.

Lapset ovat tehneet ryhmälle säännöt, jotka liittyvät leikkitalanteisiin.

Lapset saavat vaikuttaa, mitä leluja he tuovat päiväkotiin.

Lapset saavat suunnitella ja toivoa leikkejä eri oppimisympäristöihin, ja he saavat vaikuttaa leikkien säilyttämiseen.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

Vanamoilla synttäreiden juhlintaan tehdään leikkilaatikko.

Arviointisuunnitelma + arviointi

On onnistuttu lähiympäristön hyödyntämisessä.

Parannettavaa vielä lelujen kuvittamista ulkovarastossa.

Siirtymätilanteisiin tarvitaan vielä enemmän leikillisyyttä.

Pienryhmäleikit ovat rauhoittaneet lapsiryhmää ja yksilöllisemmin ohjattu lapsia, leikin kesto ollut pitempi, riitatilanteet lientyneet. Helpompi ottaa lapset päätöksentekoon. Lapset sitoutuvat paremmin leikkiin, aikuisella paremmin aikaa seurata lasten leikkiä. Lapsiryhmien sekoittaminen tuonut rikkautta leikkeihin, lapsilla on mahdollisuus leikkiä eri lasten kanssa.

Pedagoginen dokumentointi

Esim. lasten vasut arjen työkaluksi, lapsikohtaisen materiaalin kerääminen (kansio, sähköinen kansio, vihko jne.), kirjaaminen, videointi, valokuvaaminen, haastattelut, aikuisten havainnot, keskustelut, lasten osallisuus, aikaa ihmettelylle, aikaa pohdinnalle, esille asiat joita ollaan jo tehty, pedagoginen dokumentointi kaikkien vastuulla, arjen tilanteiden dokumentointi + tiimipalavereissa dokumenttien hyödyntäminen, jatkuvuus, vasujen koontilomake käyttöön, käsitteen ”pedagoginen dokumentointi” avaaminen kaikille.

Näin toimimme:

Lasten omia Drive-kansioita jatketaan.

Kuvataan lapsia arjessa ja toiminnassa.

Käytetään sadutusta pedagogisen dokumentoinnin menetelmänä, lasten mielipiteet ja ajatukset esille. Avataan huoltajille mitä pedagoginen dokumentointi käsitteenä tarkoittaa. Reissuvihkot, WhatsApp ryhmät.

Vasujen koontilomake käyttöön.

Miten osallisuus huomioidaan?

Kuvataan lasta arjessa ja erilaisilla toimintahetkillä.

Sadutetaan ja kirjataan ylös kerrotut asiat. Havainnoidaan lasta arjessa ja kirjataan havainnot.

Käytetään tarvittaessa kuvia, peukutuksia, äänestyksiä, tunnemittareita arviointi menetelminä. Läheisyys, kehonkieli, ilmeet ja eleet.

Annetaan lapselle aikaa ja kuunnellaan mitä sanottavaa/kerrottavaa hänellä on.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Sinikellot: Läheisyys, kehonkieli, ilmeet ja eleet.

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Pedagogista dokumentointia avattu huoltajille vanhempainillassa.

Vanamoilla whatsapp -ryhmässä viikkokirje, johon sisällytetty kuvia ja kerrottu viikon toiminnasta.

Vasujen koontilomake tehty ryhmittäin.

Lapsilta kysytään mitä mieltä he ovat toiminnasta, havainnoidaan , kuvat ja lasten arvioinnit.

Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys

Esim. Vahvuusvaris + muut positiivisen pedagogiikan materiaalit, Piki-materiaali, draama (pöytäteatteri, esitykset, käsinuket jne.), asioiden käsittely silloin kun asia on ajankohtainen, tunnemittarit, vahvuudet toiminnan keskiössä, myönteisen palautteen antaminen lapsille ja aikuisille, vahvuuksien säännöllinen läpikäynti, ystävällisten tekojen kerääminen, lapsi apuopeksi (itsetunnon ja rohkeuden vahvistaminen), Fanny-kirjat, aikuisen malli, tunteiden sanoittaminen, toiminnan ennustettavuus

Näin toimimme:

Vahvuuspuut käytössä, käydään läpi säännöllisesti lasten kanssa.

Käytämme tunnemittaria.

Annamme myönteistä palautetta lapsille (peukuttaminen, taputtaminen, ylävitokset, tarrataulut toiminnan motiivomiseksi).

Aikuinen sanoittaa tunteita ja näyttää omat tunteensa.

Ristiriitatilanteet käsitellään lasten kanssa heti.

Miten osallisuus huomioidaan?

Lapset ovat osallistuneet omien vahvuuspuiden tekoon. Ovat valinneet värit, ympyröiden paikat ja paikan taululta. Lapset ovat kertoneet itsestä ja kavereista vahvuuksia.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Vanamoille ystävällisten tekojen keräämiseen omat kukat, joihin saa terälehdien ystävällisestä teosta.

Sinikelloissa ohjataan ja opastetaan lapsia toistuvasti. Sanoitetaan tekemisiä.

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Vanamoilla ystävällisten tekojen kukat toimineet hyvin. Lapset askarrelleet kukat itse, päättäneet kerättävien tarrojen määrän, sekä palkinnot.

SK:tunne-teema: laulut, leikit, kuvat, sadut arjessa lasten kanssa keskustelut.

Myönteinen palaute, kehonkieli erittäin tärkeää, aikuinen sanottaa tunteita, lelujen kautta tunteiden käsittelyä.

Arviointi

Esim. peukuttaminen, vihreä/punainen merkki, tunnehyrrä (Oppi ja Ilo), tunnemittarit, kuvat, muistot näkyviksi, keskustelut lasten kanssa, lasten ideat näkyviksi, numeroarvioinnin harjoittelu, huoltajien palautteen käsittely ja huomiointi, oman työn videointi ja arviointi, arviointimateriaalin hyödyntäminen (esim. Parrila), lapset mukaan videoidun materiaalin arviointiin, lapsen kanssa tekeminen ”pilkotaan” ja arvioidaan, omat kyselyt (esim. Google Forms), saduttaminen, lapsen aito kuunteleminen, arviointia jokaiseen tiimipalaveriin, itsearviointilomakkeen käyttö, toimintakulttuurin kehittämistavat

Näin toimimme:

Peukutetaan, positiivinen kannustus, annetaan lapsen omalle päättelylle tilaa. Lapsen ääni kuuluviin.

Tarrat, käsi läpsyt, kehumiset, halaukset, tunnemittarien käyttö.

Henkilökunta harjoittelee itsearviointia, otetaan itsearviointilomakkeita käyttöön.

Otetaan huoltajien palautetta vastaan ja käsitellään palautetta. Muutamme toimintaa, jos tilanne niin vaatii.

Henkilökunta tekee havaintoja lapsesta arjessa.

Muistot näkyviksi, kerätään vuoden tapahtumia kuviksi ja laitetaan esille. Arvioidaan toimintaa.

Miten osallisuus huomioidaan?

Annetaan tilaa lapsen omille ajatuksille, ehdotuksille ja oman toiminnan arvioinnille.

Annetaan lapsille mahdollisuus kuvata asioita omalla tavallaan. Lapsen kiinnostuksen kohteet huomioidaan toiminnassa.

Ammatillisen kehittymisen kannalta on tärkeää tehdä aktiivisesti itsearviointia.

Vanhemmille tehdään kyselyjä eri asioista esim. Syntymäpäivät, joulujuhlat, vanhempainillat.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Henkilökunnan itsearviointia käsitelty kehityskeskusteluissa.

Huoltajien palautteita ja toiveita kerätty vanhempainillassa, sekä vasu –keskusteluissa, tuotu ne henkilöstölle esille.

Jatkuva itsearviointia tehty päiväkodissamme

Monilukutaito ja tieto- ja viestintätekninen osaaminen

Esim. harjoitellaan kriittistä lukutaitoa, keskustellaan ikärajoista, tartutaan lasten aloitteisiin, huolehditaan lasten tietosuojasta, tutustutaan lasten digitaaliseen maailmaan, tarjotaan vain ikätasoon sopivaa sisältöä, laitteet lasten saatavilla, laitteiden toimivuuden varmistaminen, työskentelyasennot, äänenvoimakkuus, näytönkirkkaus, tiedonhaku yhdessä lapsen kanssa, arjen teknologiaan tutustuminen, kuvien ja videoiden hyödyntäminen, medialukutaito, myönteinen suhtautuminen digitaalisiin ympäristöihin, digitaalisten ympäristöjen hyödyntäminen lasten osallisuuden vahvistamisessa, henkilöstön osaaminen, laitehuolto yhdessä lasten kanssa, tutustutaan näppäimistöön ja yleisimpiin symboleihin, käyttö osana oppimisen tukea, sovelluksiin tutustuminen, pedagoginen dokumentointi

Näin toimimme:

Google-drive kansiot käytössä, johon lisätään kuvia ja videoita lapsesta.

Laitteet ovat lasten saatavilla, käytettävät sovellukset ovat ikätasoon sopivia. Aikuiset seuraavat mitä lapset tekevät.

Jokaiselta lapsesta kerätty julkaisulupa, joista tehty kooste ryhmään, missä heidän kuviaan saa käyttää.

Etsimme tietoa lapsia kiinnostavista asioista, joihin hyödynnämme mediaa ja kirjastoa.

Lapset käyttävät laitteita itse, esimerkiksi kuvien ottamiseen retkillä.

Etsitään laitteilta lauluja, satuja ja jumppavideoita, jotka kiinnostavat lapsia.

Etsitään laitteilta lauluja ja satuja lasten omalla äidinkielellä.

Opetetaan lapsille turvallista median käyttöä.

Miten osallisuus huomioidaan?

Lapset saavat toivoa, milloin ja missä tilanteessa heitä dokumentoidaan.

Lapset esittävät toiveita esimerkiksi käytettävistä sovelluksista ja musiikista, joita käytetään toiminnassa.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Sinikellot: dokumentoivat toimintaa, kuvia esille ryhmän oveen, josta huoltajat voivat käydä katsomassa kuvia yhdessä lasten kanssa. Sinikelloilla käytössä reissuvihkot jokaiselle lapselle.

Vanamot: ryhmään koostetaan "vuosikello" ryhmän toiminnan kuvista, joita huoltajat voivat käydä katsomassa lasten kanssa.

Metsätähdet: Käytetään whatsapp -ryhmää toiminnan dokumentoinnin välineenä.

Kaikki ryhmät käyttävät oman lapsiryhmän whatsapp -ryhmää.

Sinikellot ja Vanamot käyttävät Vaka-ohjelman "päivittäinen kommentti" -osiota, josta saadaan tietoa lapsen päivästä.

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Laitteilta etsitty tietoa lapsia kiinnostavista asioista.

Hyödynnetty laitteita plus-plus rakenteluun, hamahelmien tekemiseen, askarteluihin ja musiikkihetkiin.

SK :kuvat ,videointia, tiedonetsintä, laulut

OPPIMISEN ALUEET

ILMAISUN MONET MUODOT

OPPIMISEN ALUEET

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN

OPPIMISEN ALUEET

KIELTEN RIKAS MAAILMA

OPPIMISEN ALUEET

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME

OPPIMISEN ALUEET

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

AJATTELU JA OPPIMINEN

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Annetaan lasten ajatella, kokeilla ja tehdä mahdollisimman paljon itse, ei anneta valmiita vastauksia. Haetaan tietoa yhdessä lasten kanssa monipuolisesti, esim. netistä, kirjastosta. Tiimien työntekijöiden välinen keskustelu asioista. Vuorohoidossa kävijöille reissuvihko, talojen välinen yhteistyö tärkeää.

KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Huomioidaan eri kulttuuri- ja perhetaustat päiväkodin arjessa. Eteiseen liput ja tervehdykset eri kielillä, jolloin huomioidaan myös lasten huoltajat.

Syntymäpäiviä juhliessa olemme kuunnelleet ”paljon onnea vaan” -laulun kaikilla kielillä, joita ryhmän lapset puhuvat.

Käytetään pikatulkkausta, jolloin huoltajilla mahdollisuus toimia omalla äidinkielellä.

Varhaiskasvatuksen tiedotteista käännökset huoltajien omalle äidinkielelle.

Työntekijät huomioivat lapset ja huoltajat oman kielen tervehdyksillä.

ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Harjoitellaan omista tavaroista huolehtimista.

Opetellaan huolehtimaan omasta hygieniasta, tuetaan ja ohjataan lasta herkkyyskaudet huomioiden.

Tehdään yhdessä, tuetaan ja autetaan.

OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Lapset toivovat ja esittävät ideoita toiminnasta.

Aikuiset havainnoivat lasten mielenkiinnon kohteita ja ottavat ne huomioon toiminnassa.

Otetaan huomioon lasten vaikuttamisen mahdollisuudet toiminnasta: mikä oli kivaa/helppoa/vaikeaa jne.?

MONILUKUTAITO JA TIETO- JA VIESTINTÄTEKNINEN OSAAMINEN

(kirjataan erilliselle sivulle)

Lasten omat drive-kansiot. Teamsin hyödyntäminen edelleen. Työyhteisössä opetellaan TVT-taitoja yhdessä.

Monilukutaitoa harjoitellaan arjessa tulkitsemalla ympäristössä näkyviä erilaisia merkkejä ja tekstejä. Lainataan kirjastosta eri kielellä olevia kirjoja. Lapsille opetetaan tablettien käyttöä, mm. Perus käyttäminen, turvallinen netin käyttäminen, ei pelkkä pelikone vaan myös työväline.

Otanmäen päiväkodin kiusaamisen ennaltaehkäisyn suunnitelma 2022-2023

1. Mitä laki ja valtakunnallinen varhaiskasvatuksen suunnitelma sanovat lapsen oikeudesta turvalliseen varhaiskasvatukseen

Perustuu:

Lapsen oikeuksien yleissopimukseen

[varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.pdf \(oph.fi\)](#)

Valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan

[varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.pdf \(oph.fi\)](#)

Varhaiskasvatuslakiin

[Varhaiskasvatuslaki 540/2018 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

Perusopetuslakiin

[Perusopetuslaki 628/1998 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX®](#)

2. Päiväkodin arvot ja näkemys siitä, mitä kiusaaminen on

Vuosisuunnitelmaan kirjatut Varhaiskasvatuksen arvot ohjaavat toimintaamme; lapsuuden itseisarvo, ihmisenä kasvaminen, lapsen oikeudet, yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus, perheiden monimuotoisuus sekä terveellinen ja kestävä elämäntapa.

Kiusaaminen määritellään asiakirjassa ”Kajaanin kaupungin Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä” mukaisesti:

Kiusaaminen on systemaattista, tahallista ja toistuvaa samaan henkilöön tai ryhmään kohdistuvaa sanallista tai fyysistä kielteistä toimintaa.

Häirintä määritellään epäasiallisena kohteluna, josta voi olla vaaraa tai haittaa turvallisuudelle

tai terveydelle. Häirintä on useimmiten järjestelmällistä ja jatkuvaa toista alistavaa toimintaa tai käyttäytymistä, joka kohdistuu toisen persoonaan tai yksityiselämään kuten ominaisuuksiin, luonteenpiirteisiin, sukupuoleen, ulkomuotoon, harrastuksiin tai perhesuhteisiin.

Väkivalta on tarkoituksellinen itseen, toiseen henkilöön, ryhmään tai yhteisöön kohdistettu fyysisen voiman tai vallan käyttö, uhkailu tai niiden toteutus.

Kiusatuksi tuleminen ja häirintä on aina henkilökohtainen kokemus, jolloin ihmiset voivat kokea samankaltaisen tilanteen tai saman kohtelun eri tavalla ahdistavana. Kiusaaminen ja häirintä voidaan jakaa kolmeen eri muotoon; fyysinen, sanallinen ja psyykkinen kiusaaminen,

joista muutamia esimerkkejä on kuvattu alla olevaan taulukkoon:

<https://intrakajaani.kainuu.fi/sivistys/paivahoito/Turvallisuus/VARHAISKASVATUKSEN%20JA%20ESIOPETUKSEN%20SUUNNITELMA%20LASTEN%20SUOJAAMISEKSI%20VÄKIVALLALTA.pdf> Linkki henkilökunnalle

Fyysinen	Sanallinen	Psyykkinen
Lyöminen	Haukkuminen	Uhkailu
Potkiminen	Nimittely	Manipulointi
Kamppaaminen	Hännääminen	Kiristäminen
Esteenä oleminen	Lällättäminen	Ilmeily, ilveily
Vaatteiden repiminen	Vaatteiden, hiusten ym. kommentointi	Pois sulkeminen
Nipistely	Selän takana puhuminen	Leikin sääntöjen muuttaminen
Kivien ja hiekan heittäminen		Puhumatta jättäminen

Leikkien sotkeminen		Synttäreille kutsumatta jättäminen
---------------------	--	------------------------------------

3. Kiusaamisen huomaaminen ja tunnistaminen

Keinoja kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja siihen puuttumiseen:

Käydään kiusaamiseen liittyviä asioita läpi draaman, sadun ja pöytäteatterin avulla.

Tunteiden tunnistamisen ja nimeämisen harjoittelu.

Ennakoidaan tilanteita, aikuisen vastuu ja havainnointi tärkeitä.

Harjoitellaan jokaisen oman tilan kunnioittamista.

Lasten tietoisuuden vahvistaminen siitä, mitä kiusaaminen on.

Rohkaistaan lapsia kertomaan aikuiselle kiusaamistilanteista.

Jokaisella ryhmällä omat säännöt, joita noudatetaan.

Harjoitellaan oikean ja väärän tunnistamista.

Kasvattajien tasa-arvoinen suhtautuminen kaikkiin lapsiin.

Tapa- ja moraalikasvatuksen toteuttaminen päivittäin arjessa.

Miten ja millaisiin tilanteisiin puututaan?

Puututaan kaikkiin tilanteisiin, joissa epäily kiusaamisesta.

Puututaan kaikkien ryhmien mahdollisiin kiusaamistilanteisiin, aikuisen vastuu puuttua.

Käydään kiusaamistilanteita läpi koko ryhmän kanssa.

Käytetään palkitsemista motivointina, kiusaamisen ennaltaehkäisyyn.

Positiivisessa hengessä keskustelu asioista riita- ja kiusaamistilanteissa.

Tiedotetaan huoltajia mahdollisista kiusaamistilanteissa.

Otetaan asiat välittömästi käsittelyyn, jutellaan ja sanoitetaan tilanteita lapsille. Huomioidaan kaikki osapuolet kiusaamistilanteissa.

4. Yhteistyö huoltajien kanssa

Tiedottaminen vanhemmille kiusaamistapauksista ryhmässä.

Jaetaan koteihin kiusaamisen ennaltaehkäisyn suunnitelma.

5. Dokumentointi ja suunnitelman arviointi

Jokainen ryhmä täyttää ryhmäkohtaisen kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelman puolen vuoden välein (loka- ja maaliskuu, tarvittaessa useammin), joita hyödynnetään koko päiväkodin suunnitelman arvioinnissa.

6. Suunnitelman päivittäminen ja siitä tiedottaminen

Päivitetään vähintään 1-2krt/vuosi, tarvittaessa useammin.

Tiedotetaan huoltajia suunnitelmasta.